

Mands Forbrug? Det maa vi jo tage i Betragtning, naar der tales om at lægge Skat paa Brændevin, om det er forsvarligt over for den fattige Befolkning paa Landet. Det er den Del af Befolkningen, om hvem det stadig siges, at den drikker mest Brændevin og kommer til at betale mest Skat. Jeg kan da henvise til en Beretning fra Landhusholdningsselskabet af 1894, hvor der findes en Opgørelse over Forbruget af toldpligtige Varer i de forskellige Samfundsklasser paa Landet, Arbejdere, Husmænd, Gaardmænd og Proprietærer. Der havde nemlig været udsendt en Mængde Skrivelser og Cirkulærer rundt om i Landet, hvori Folk vare anmodede om at optegne deres Forbrug baade af Livsfornødenheder, hvoraf der betales Finanstold, og saadanne Varer, hvorpaa der hviler Beskyttelsestold. Det viser sig saa, at Husmænd og Landarbejdere gennemsnitlig betale i Finanstold af nødvendige Forbrugsartikler ca. 18 Kr. aarlig og i Beskyttelsestold af Varer, paa hvilke der hviler Beskyttelse, ca. 23 Kr. aarlig, og for Gaardmændenes Vedkommende er man kommen til det Resultat, at de gennemsnitlig svare i Finanstold ca. 36 Kr. om Aaret og i Beskyttelsestold ca. 65 Kr. om Aaret. Selvfølgelig bliver Beskyttelsestolden forholdsvis meget større for deres Vedkommende, da de maa bruge mere af beskyttede Varer, fordi de have større Bedrift, hvor de skulle bruge Jærn, Kul, Træ osv., ligesom de ogsaa bruge mere af de andre beskyttede Varer.

For at se, hvorledes disse Tal stemmede med Virkeligheden, har jeg søgt at faa oplyst, hvorledes det virkelige Forbrug er paa Landet af toldpligtige Varer, og det bedste Sted, hvor jeg mente at kunne faa Oplysninger derom, var Brugsforeningerne, særlig saadanne Brugsforeninger, hvor der betales Overskud af det aarlige Forbrug, fordi man kan tænke sig, at der købe vedkommende snarest omtrent hele deres Forbrug, idet de faa Udsigt til at faa Procenter, hvad de ikke ville faa, naar de handle paa forskellige Steder. Fuldkommen rigtige kunne Tallene selvfølgelig ikke være, da det er muligt, at man har købt andre Steder; men derfor blive Tallene dog ikke mindre af Betydning. Jeg er ved at gennemgaa saadanne Kontrolbøger kommen til det Resultat, at Landarbejdere og Husmænd paa de nødvendige Artikler i Husholdningen, hvortil jeg ikke har regnet Brændevin og Tobak, men kun saadanne Artikler, som enhver fattig Familie bruger, og som de slet ikke kunne undvære, betale

ca. 14 Kr. aarlig i Skat. Ser man saa efter, hvor meget de vilde have sparet, saafremt det nu foreliggende Toldlovsforslag var vedtaget, saa er jeg kommen til det Resultat, at paa de nævnte Artikler: Petroleum, Ris, Salt, Kaffe, vilde disse Smaaafolk ved den foreslaaede Nedsættelse af Skatten have sparet lidt over 4 Kr. aarlig, og det er jo ikke saa lille en Besparelse for den fattige Landbefolkning paa disse enkelte absolut nødvendige Forbrugsartikler (*En Stemme*: Men Tobakken?) Det skal jeg straks komme til, det ærede Medlem maa ikke være utaalmodig. Tage vi saa Beskyttelsestolden med, hvad vi selvfølgelig maa gøre, da fattige Folk lige saa vel skulle have Klæder som de rige, og Tolden af de Varer, de skulle bruge, ikke er den mindste, fordi disse Varer ikke høre til de letteste Ting, saa kom Landhusholdningsselskabet, som jeg nævnte, til det Resultat, at de betale 23 Kr. aarlig i Skat af Varer, paa hvilke der hviler Beskyttelsestold. Dette Tal kan naturligvis ikke være fuldstændig paalideligt, fordi det ikke kan udregnes, hvor meget det bliver. Vi hørte, at det ærede Medlem for Køge (Alberti) i Gaar gjorde gældende, at Beskyttelsen i Grunden intet har at sige over for det almindelige Forbrug (Modsigelse); ja, det skulde glæde mig, hvis jeg havde hørt fejl, hvis altsaa det ærede Medlem virkelig indrømmede, at Beskyttelsen havde stor Betydning over for det almindelige Forbrug; thi saa bliver Uretfærdigheden paa det nuværende Standpunkt endnu større. Men gaa vi ud fra, at det passer, som Landhusholdningsselskabet har udregnet, og gaa vi ud fra, at der efter det foreliggende Toldlovsforslag vil ske en Nedgang af ca. 20 pCt. i den Beskyttelsestold, de svare, saa bliver det Beløb, der spares, omtrent det samme Beløb, som ved Nedsættelsen af Tolden paa Forbrugsartiklerne, og den samlede Skattelettelse vil saaledes for disse Husmænd og Arbejdere beløbe sig til mellem 8 og 9 Kroner.

Saa sige de Herrer, at vi skulle huske paa Tobakken. Jeg vil sige, at jeg havde ventet, at Tobaksforbruget hos disse Folk havde været noget større, end det viser sig at være efter de Opgivelser, jeg har gaaet igennem. Der viser det sig nemlig, at Tobaksforbruget hos en saadan Husmand og Landarbejder er 6 Pd. aarlig, altsaa  $\frac{1}{2}$  Pund om Maanedes. Selvfølgelig er der mange, der ikke bruge saa meget, men saa er der ogsaa mange, der bruge mere; men den, der skal arbejde hele